

Uitvoeringsprogramma Buitengebied Best 2025 - 2030

Het college van B en W besluit:

1. In te stemmen met de actualisering van de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Buitengebied Best door vaststelling van het "Uitvoeringsprogramma Kwaliteitsverbetering Buitengebied 2025 - 2030";
2. Gemeenteraad met bijgevoegde brief informeren over dit besluit.

Uitvoeringsprogramma Buitengebied Best 2025 - 2030						
Versterken Landschap, natuur en erfgoed						
Project	Omschrijving	Trekker	Partners	Realisatie	Kostenraming gemeente Best	Opmerking
Uitvoering ontwikkelingsvisie Nieuwe Heide en Oud Meer <i>(korte termijn)</i>	De Ontwikkelingsvisie Nieuwe Heide & Oud Meer op grondgebied van Best en Son en Breugel betreft een integrale visie waarbij ontwikkeling en beheer op elkaar worden afgestemd. Voor de visie is een uitgebreide gebiedsanalyse uitgevoerd			Korte termijn: 1-3 jaar		
a) Hydrologische maatregelen algemeen, waaronder (omgeving) Lisseven	Diverse maatregelen ten behoeve van het vasthouden van water.	Gemeente Best	Gemeente Son en Breugel, IVN Best en Bosgroep Zuid	Korte termijn: 1-3 jaar	PM	
b) Hondenloopgebied Joe Mann paviljoen	Realisatie van een hondenloopgebied	Gemeente Best		Korte termijn 1 - 3 jaar	€ 56.000,00	Niet subsidieel
Uitvoering ontwikkelingsvisie Nieuwe Heide en Oud Meer <i>(korte en (middel)lange termijn)</i>	Vergroting van de oppervlakte heide en overgangen naar bos, vennen en stuifzand om diversiteit/variëteit van flora en fauna te vergroten	Gemeente Best	Gemeente Son en Breugel, Staatsbosbeheer, IVN Best, IVN Son en Breugel en Bosgroep Zuid	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar		Geleiden van recreanten (zoning natuur/landschap-recreatie). Structureel beheer en onderhoud
a) Inbrengen aanvullende	inbrengen van droogte-tolerante en rijkstrooisoorten	Gemeente Best	Gemeente Son en Breugel, Staatsbosbeheer, IVN Best,		€483.000,00 90% subsidie	Bos revitalisering,

	soorten natuurbos			IVN Son en Breugel en Bosgroep Zuid			klimaat adaptatie, Biodiversiteit
b)	Vervangen Amerikaanse eikenlanen	Omvormen dominante boomsoort naar (voornamelijk inheemse) boomsoorten	Gemeente Best		Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	€ 59.000,00	Biodiversiteit
c)	Aanwijzen OAD netwerk	Leefgebied te creëren voor soorten die zijn gebonden aan oude, aftakelende en dode bomen. 10% van het bos aanwijzen als OAD netwerk en vastleggen	Gemeente Best		middellange termijn: 3-10 jaar	€ 178.200,00 90% subsidie Inmiddels grotendeels uitgevoerd.	Biodiversiteit
d)	Herintroductie bosflora	Inbrengen bronpopulaties Bosflora	Gemeente Best		middellange termijn: 3-10 jaar	€50.000,00 90% subsidie	Biodiversiteit
e)	Optimaliseren heide onder meer door begrazen heide en verbindingzones	Rondtrekkende gescheperde schaapskudde door gebied	Gemeente Best		Uitvoeringsperiode 2021 - 2071	PM 100% subsidie (mits er sprake is van een herstelmaatregel)	Biodiversiteit en recreatie
	Subsidieregeling Stimuleringsregeling Landschap (Stila)	Voortzetten van de Subsidieregeling Groen-Blauw Stimuleringskader voor aanleg en beheer door particulieren en agrariërs van streekeigen landschapselementen zoals bomenrijen, poelen, knobomen, hagen, paden, houtwallen en akkerranden.	Gemeente Best en provincie Noord-Brabant	Provincie Noord-Brabant en Waterschap De Dommel	Jaarlijks	€ 25.000,00	Gemeentelijke financiële inzet wordt door de provincie verdubbeld
	Aanleg heggen	Tevens als begeleiding c.q. afscheiding wandelroutes over agrarische grond. Bijvoorbeeld esdoornmeidoorn- en gemengde heggen	Gemeente Best	Brabants Landschap, ZLTO, particuliere grondeigenaren	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	Via Stila, Brabant Behaagt (en overige subsidieregelingen).	
	Aanleg kleinschalige landschapselementen	Terugbrengen en instandhouding kleinschalige landschapselementen als bosjes, hagen, houtwallen, bermen, akkerranden en solitaire bomen	Gemeente Best	Brabants Landschap, ZLTO Best en particuliere grondeigenaren	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	Via Stila, Brabant Behaagt (en overige subsidieregelingen).	Aandacht voor wilde bijen en aanplant zachthout ten behoeve van insecten
	Aanleg wandelroutes over boerenland	Natuur- en landschapsbeleving door middel	Gemeente	Brabants Landschap, ZLTO	Korte termijn: 1-3 jaar tot	Via Stila, Brabant Behaagt (en	

	van paden door weilanden en langs akkers	Best en Brabants Landschap	Best en particuliere grondeigenaren	middellange termijn: 3-10 jaar	overige subsidie-regelingen).	
Ecologische verbindingzone Wilhelminakanaal en Beatrixkanaal	Realisatie van een natte ecologische verbindingzone zoals opgenomen in de provinciale omgevingsvisie (POVI)	Rijkswaterstaat en gemeente Eindhoven (eigenaar Beatrixkanaal)	Provincie Noord-Brabant, gemeente Eindhoven, gemeente Oirschot, gemeente Son en Breugel en gemeente Best	Middellange termijn: 3-10 jaar	Geen kosten voor gemeente Best	
Natuurontwikkeling natte natuurparels 'De Scheeken' en 'De Mortelen/Pailjaart'	hydrologisch herstel van de deels in Best gelegen 'Natte Natuurparels' (en (her)ontwikkelen van natuurwaarden conform de natuurdoeltypen van Nationaal Natuurnetwerk onder meer door anti-verdrogingsmaatregelen.	Waterschap De Dommel	Provincie Noord-Brabant, gemeenten Best, Oirschot, Meierijstad en Boxtel, Brabants Landschap, ZLTO, particuliere grondeigenaren	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	€ 65.000,00 (aanpak tuelbakwater)	Te denken aan hergebruik tunnelbakwater A2, verondiepen of dempen b- en c-watertgangen in die gebieden. Aandacht voor grondwateronttrekkingen irt natte natuurparel.
Ecologische verbindingzone De Scheeken-Dommeldal	Realisatie van een droge ecologische verbindingzone zoals opgenomen in de POVI	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant, Brabants Landschap en particuliere grondeigenaren en gemeente Best	Middellange termijn: 3-10 jaar	Afhankelijk van grondverwerving en inrichtingsambitie	Aange-merkt met lage prioriteit
Behoud en herstel zandpaden waaronder voormalige verbinding(en) Aarle-Straten	Behoud en herstel van zandpaden. Zandpaden dragen naast de cultuurhistorische waarden bij aan de landschappelijke kwaliteit, de recreatieve belevingswaarde en de ecologische diversiteit.	Gemeente Best	Brabants Landschap, ZLTO Best, Heemkundekring Dye van Best, IVN Best en particuliere eigenaren	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	Afhankelijk van ambitie. Verwerving gronden en inrichting.	Aandacht voor gebruikers met een beperking.
Uitvoering geven aan actualisering monumentenlijst voor wat betreft panden en elementen in het buitengebied	Aanmerken/selecteren van beeldbepalende panden en elementen als "monument"	Gemeente Best	Heemkundekring Dye van Best, Monumentenhuis en bewoners/eigenaren	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	Ureninzet	
Cultuurhistorische route Aarle-Straten-Heikant	Belevingsroute door de genoemde buurtschappen met aandacht voor gebiedsgeschiedenis, monumenten en cultuurhistori-	Gemeente Best	Dye van Best, IVN Best, bewonersoverleggen	Middellange termijn: 3-10 jaar	Afhankelijk van ambitie	Samenwerking met Oirschot

	sche landschappen waaronder herstel voormalige verbinding(en) via zandwegen Aarle-Straten					
Herwaardering voorpootrecht	Onderzoek doen naar op welke locatie voorpootrecht in Best aan de orde is en beziën op welke wijze toekomstbestendig kan worden omgegaan met het voorpootrecht	Gemeente Best	IVN Best, heemkunding Dye van Best en eigenaren van pootrecht	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	Ureninzet en € 30.000 voor inhuur deskundigheid en rapportage	Beoogd is om na onderzoek concrete uitvoeringsmaatregelen te treffen.
ecologische c.q. landschappelijke verbinding tussen de Nieuwe Heide en de Scheeken, via het waterwingebied	Nader uit te werken	Gemeente Best en Son		Lange termijn	PM	
Landschapversterking rondom PNEM-huisjes Buitengebied	Landschappelijke inpassing van PNEM-huisjes, afgestemd op natuurlijke en cultuurhistorische landschapskwaliteiten	Gemeente en beheerder	IVN, Scholen, bewoners	Korte termijn: 1-3 jaar	PM	
Natuurlijke afscheiding tussen wandel- en fietsverbinding Dijkpad	Afscheiding wandelaars (met honden) en fietsers op de kanaaldijk. Verkeersveiligheid en versterking landschap/ecologie.	Gemeente	IVN, Rijkswaterstaat	Korte termijn: 1-3 jaar	PM, afhankelijk van de uitvoering	
Landschap tot in het hart van Best						
Aanleg kleinschalige Landschapselementen nabij Woongebieden (in het buitengebied) landschappelijk en recreatief verbinden van stedelijk en landelijk gebied via landschapselementen, gecombineerd met wandelroutes.	aanleg kleinschalige landschapselementen als bosjes, hagen, houtwallen, bermen, akkerranden en solitaire bomen, gecombineerd met wandelroutes om daarmee grotere en kleinere landschappelijk interessante lussen vanuit het stedelijk gebied mogelijk te maken in het landelijk gebied	Gemeente Best	Brabants Landschap, ZLTO Best en particuliere grondeigenaren	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	Via Stila, Brabant Behaagt en overige subsidie-regelingen).	Aandacht voor struikbroedende vogels
Hoogstam-fruitbomen nabij woongebieden	Planten en onderhouden van hoogstamfruitbomen al dan niet te combineren met inscharen van vee. Plukfruit voor de omgeving en voedsel voor insecten.	Gemeente Best	Gemeente Best, IVN Best en particulieren	Middellange termijn: 3-10 jaar	Afhankelijk van animo en ambitie	Eerder vergelijkbaar project in Het Groene Woud

Perspectief voor boeren en duurzame productie						
Duurzame populier	Stimuleren van planten van populieren langs wegen, op perceelranden of op solitaire akkers. Cultuurhistorisch populierenlandschap duurzaam verwaarden. Populierenlandschap in onder meer Wederopbouwgebied De Scheeken wordt een productielandschap met nieuwe duurzame en economische betekenis	Gemeente Best	Stichting de Brabantse Boerderij, gemeenten Best, Boxtel en Sint-Oedenrode, Brabants Landschap, Werkgroep Populieren Het Groene Woud en Brabantse Populieren Vereniging en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Korte termijn: 1-3 jaar	Afhankelijk van ambitie	
Natuurinclusieve landbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Verdienmodellen voor boeren die gericht zorgdragen voor bodem, landschap en biodiversiteit • Boomkwekers ontwikkelen een proeftuin voor het landschap van de toekomst • Voedselbossen brengen bewoners en boeren samen • Landschapslabel voor lokale producten dat bijdraagt aan inkomen voor de boeren en versterking van het landschap 	Gemeente Best	Brabants Landschap, Waterschap De Dommel, ZLTO, Agrarische Natuurvereniging Het Groene Woud, IVN, TBI en particuliere grondbezitters	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	PM	
Omvorming gangbare veehouderij naar circulair landbouwbedrijf c.q. 'stadsboerderij' die bijdraagt aan de verbinding tussen boer en burger. Koppelingen voor verdere verbreding in geval van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing	Onder meer 'Herenboeren Nederland' kan hiervoor een inspiratiebron vormen.	Initiatiefnemer(s)	Gemeente en provincie Noord-Brabant, ZLTO en Het Groene Woud	Korte termijn: 1-3 jaar	PM	
Duurzame recreatie en landschapsbeleving						
Afronden Groene Poort en be-	Realisatie van Groene Poort en belevingscentrum De Vleut met on-	Ondernemersconsor-	Gemeente Best, Provincie Noord-Bra-	Korte termijn: 1-3 jaar	PM	Optimaliseren voor-

levingscentrum De Vleut	der meer een natuurtransferium, een informatie/educatie- en bezoekerscentrum dat prominent is gericht op nationaal landschap Het Groene Woud en haar icoon, het edelhert en doorontwikkeling van de dierentuinen en bestaande recreatieve dagactiviteiten	tium De Vleut	bant, bewonersoverleg Best-Oost, Stichting Gastvrij De Vleut en omwonenden			zieningen voor openbaar vervoer tbv recreatie
Optimaliseren wandelroutes Best-Oost/de Vleut al dan niet gecombineerd met wandelroutes over boerenland	Kansrijke routes uitwerken	Ge-meente Best	Heemkundekring Dye van Best, ZLTO Best en grondeigenaren, Bewonersoverleg Best-Oost en Gastvrij De Vleut	Korte termijn: 1-3 jaar	Leader, Brabant, Behaagt, Stila	
Realisatie verpoosplek Oirschotseweg	Saneren voormalig pompstation defensie	Ge-meente Best	Heemkundekring Dye van Best, IVN Best en omwonenden	Korte termijn: 1-3 jaar	PM	
Branding en marketing recreatiegebied De Vleut	De Vleut vormt vanwege de unieke ligging een natuurlijke schakel tussen de dynamische stadsregio Eindhoven (Brainport) en het rustieke Nationaal Landschap Het Groene Woud	Ge-meente Best	Ondernemersconsortium De Vleut, Stichting Gastvrij De Vleut en Metro-pool Regio Eindhoven	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	PM	
Realisatie en inrichting recreatieve poort 'De Hage-laar'	Faciliteren locatie als vertrekpunt voor wandelen en fietsen met parkeergelegenheid, daghoreca, informatievoorzieningen, fietsverhuur, oplaadpunt elektrische fietsen, e.d.	Ge-meente Best	Onderne-mers, Onderne-mers, Visit Brabant, Provincie	middellange termijn: 3-10 jaar tot lange termijn	Ureninzet	
Verpoosplekken met bankjes en picknicktafels/schuilhutten (à la De Kempen)	Realisatie van rustplekken voor recreanten	Ge-meente Best	Erfgoedvereniging Dye van Best Toponymenbank	Korte termijn: 1-3 jaar tot middellange termijn: 3-10 jaar	Afhankelijk van ambitieniveau	Voorkeur met educatie over omgeving.
Aanleg speelbos Heikantweg	Realisatie van speelvoorzieningen met natuurlijke materialen in (gemeentelijk) bosperceel. Hiermee ontstaat een gebiedseigen speel- en ontmoetingsplek voor kinderen en gezinnen met meerwaarde voor educatie, beleving en beweging.	Ge-meente Best	IVN Best, Bosgroep-Zuid	Middellange termijn: 3-10 jaar	PM	Rekening houden met de ecologische omstandigheden. Planologische wijziging Noodzakelijk.

Recreatieve verbinding Hokkelstraat-Mosselaarweg Verminderen barrièrewerking	Verminderen barrièrewerking Spoorlijn Best-Boxtel door verbeteren recreatieve routes bijvoorbeeld door (verhoogde) passage ter hoogte van spoorlijn tbv toegang wandelaars en fietsers richting HGW en ommetjes	Gemeente Best	Prorail, Metro-pool Regio Eindhoven, wandel- en fietsplatform, bewonersoverleg	Middellange termijn: 3-10 jaar	PM	<u>Onderdeel van inventarisatie wandel en fietsroute-netwerk</u>
Herstel Hoefweg	Herstellen van de met de ruilverkaveling deels onderbroken Hoefweg	Gemeente Best	Particuliere grondeigenaren, omwonenden, Heemkundekring Dye van Best en IVN Best	Middellange termijn: 3-10 jaar tot lange termijn: >10 jaar	PM	<u>Onderdeel van inventarisatie wandel en fietsroute-netwerk</u>
Verbeteren situatie voor fietsers en wandelaars in Aarle	Treffen van maatregelen om de verkeersveiligheid voor fietsers en wandelaars te verbeteren in Aarle. Met name gaat het om de Aarleseweg, Hagelaarweg, Kapelweg, Mosselaarweg en Broekstraat	Gemeente Best	Bewonersoverleg buitengebied Aarle-Heikant en aanwonenden	Middellange termijn: 3-10 jaar	PM	Zorgvuldig onderzoek vereist met integrale benadering <u>Onderdeel van inventarisatie wandel en fietsroute-netwerk</u>
Realiseren van wandelroutes/ommetjes al dan niet over boerenland in Aarle	Realiseren van wandelroutes in Aarle waaronder een route tussen de	Gemeente Best	Heemkundekring Dye van Best, Stichting Mooi Straten, ZLTO Best, ZLTO Oirschot-de Beerzen en grondeigenaren	Middellange termijn: 3-10 jaar	PM	